

Zpravodaj

LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM – 72. ROČNÍK

5. 7. 2023

5

Naslouchat

V posledních dvou letech pozoruji na chrudimské přehlídce v tvorbě převážně mladších tvůrkyň a tvůrců zvýšenou společenskou uvědomělost. Nechci tvrdit, že je to nějaký všeobecně platný jev, a je také možné, že intenzivnější registrování témat částečně odráží mou vlastní zvýšenou citlivost vůči společensko-politickým otázkám, přesto však mě tato skutečnost těší. Loni se v inscenacích opakovaně objevilo téma velkochovů (*Kráva a dědeček* nebo *Jmenuji se Orei*). Letos zase vnímám určitou proměnu citlivosti v přístupu k pohádkám a příběhům jiných etnik a kultur.

Při inscenování takových námětů často dochází ke stereotypizovanému zobrazení, které například původní národy redukuje na negramotné nahé divočky a bývají pro ně velmi urážlivé. Obraz dané kultury se do inscenací v takových případech vnáší zjevně bez většího přemýšlení nebo rešerše, byt' vytváří významnou reprezentaci, která na diváčky a diváky působí a ovlivňuje jejich vnímání.

Letos se však v hlavním i doprovodném programu zdůrazňovaly těžkosti, kterým lidé jiných etnik čelí, například různé formy

diskriminace a násilí (původní obyvatelé Ameriky v *Malém stromu*). V představení *Domů* se hrálo o uprchlictví, které se týkalo různých etnik. Citlivost a uvědomělost jsem pozorovala i v inscenaci *Svět je v rozpacích*, která rozzila grónské mýty jemnou stínohrou a apelovala na téma ničení planety lidskou činností, nebo v uchopení inuitské kultury v lyrickém pojetí Hany Voříškové.

Zatímco mi úvahy o empatii tvůrkyň a tvůrců běžely hlavou, na programu se vyskytla inscenace *Jedno moře*, něžný příběh o mořském koníkově nešťastném ve velkých nebezpečných vodách s násilnými žraloky, který si coby útočiště s přáteli vytvoří „malé milé moře“, jež se později vylije do toho velkého a má potenciál jeho charakter proměnit. Toto dětské poselství o nenásilném usilování o uctivější vztahy mě silně zasáhlo. Nelze nevidět, že rostou mladí lidé, velmi pozorní a citliví vůči světu kolem sebe. Je pro mě nesmírně inspirativní jim naslouchat.

Eliška Raiterová

Když chceme hrát cizí pohádku, mějme pro to důvod

ROZHOVOR

Když jsem si v neděli ve druhém čísle Zpravodaje přečetl Kuse z diskuse, upoutala mě jedna otázka, která zazněla z pléna – proč si soubor Popcorn k inscenování vybral příběh o Inuitech a jestli to bylo proto, že je to pro Evropany exotické. Později jsem zjistil, že se ptala japonská bohemistka Rin Fujita, absolventka bakalářského studia bohemistiky na Tokijské univerzitě cizích jazyků. Včera jsme se sešli v prázdném divadelním stanu a vedli spolu rozhovor o exotizaci a orientalizaci cizích kultur, jak ze strany Evropy, tak ze strany Japonska, i o studiu bohemistiky v Japonsku a jejímu vztahu k českému animovanému filmu.

Proč jste se rozhodla studovat bohemistiku?

Ještě před přijímačkami na Tokijskou univerzitu cizích jazyků si každý student musí vybrat jeden z dvaceti sedmi světových jazyků, kterému se bude během studií věnovat. Bylo mi asi osmnáct a v jednom alternativním kině jsem tehdy viděla české animované filmy Jana Švankmajera, Jiřího Trnky a Hermíny Týrlové. Chtěla jsem tenkrát zkusit něco nového a jiného než to, čemu se věnovali ostatní, a v univerzitní brožuře se psalo, že čeština je pro Japonce jedním z nejtěžších jazyků. Zvažovala jsem sice i francouzštinu nebo angličtinu, ale nakonec jsem si řekla, že si případně koupím učebnice a naučím se je sama. Češtinu bych sama nezvládla, tak jsem se rozhodla podstoupit výzvu a studovat ji na univerzitě.

Jak velký je to obor?

Tokijská univerzita cizích jazyků je jediné místo v Japonsku, kde se dá bohemistika studovat, a v každém ročníku je patnáct studujících. Je to malinkatý obor.

Takže jste se rozhodla pro výzvu, lákala vás exkluzivita oboru a také vás nalákala česká animovaná tvorba... Máte nějaké oblíbené české filmy?

Můj neoblíbenější film je *Pojďte pane, budeme si hrát*. Ta animace mi přijde kouzelná. Také se mi ale líbí *Ruka* Jiřího Trnky, která reflektuje tehdejší Trnkovy myšlenky a hlavně se mi líbí ta loutka. Přestože jeho obličej nepoužívá mimiku, vyjadřuje hodně emocí.

Jak jste se ocitla na Loutkářské Chrudimi?

Já jsem tu letos dokonce podruhé. Poprvé jsem se festivalu zúčastnila už před deseti lety. Tehdy jsem byla na roční bohemistické stáži na Univerzitě Karlově. Jako dítě jsem v Japonsku byla párkrát na loutkovém představení pro děti, jako dospělá jsem už na loutky ale nechodila. Slyšela jsem, že v Česku je hodně bohatá kultura loutkového divadla. Vyrázila jsem jednou do Minoru a do Švandova divadla na *Psycho* od Buchet a loutek. To bylo poprvé, co jsem byla na loutkovém divadle pro dospělé, což mě hodně zaujalo. Googlovala jsem a našla jsem Loutkářskou Chrudim a rozhodla se sem jet na dílnu, kterou vedl herec ze souboru Philippa Gentyho Simon T. Rann. Potkala jsem se tam se šikovnými středoškolkami ze ZUŠ F. A. Šporka z Jaroměře, třeba s Editou Valáškovou. Ráda bych ji znovu někdy potkala. Přijde mi skvělé, že v Česku třeba i díky tomuhle festivalu získávají lidi vztah k loutkám už od dětství.

Před pár dny jste na diskuzi zmínila, že vnímáte, že mají Evropani hodně rádi exotiku, co se týče výběru zahraničních pohádkových předloh. Vnímáte inscenování cizích pohádek jako problematické?

Třeba ta zmíněná inscenace *Svět je v rozpacích* o Inuitech se mi těžko soudí, protože o nich moc nevím a nepocházím z Grónska. Ale třeba v inscenaci *Kouzelný hrnec* se pracuje s čínským

prostředím. Herci používají hrnec, který vůbec neodpovídá čínské tradici. Spíš by měli pracovat s porcelánovou nádobou, která nemá uši. Může to být ale i věc překladu předlohy, který to jako hrnec překládá. Nebo rostlinu rýže bych nekreslila rovně, ale do oblouku. Rýže je těžká, takže se ta rostlina trochu ohýbá. Jsou to drobnosti, ale myslím, že mohou odrážet fakt, že se v inscenacích místo oné konkrétní kultury často zobrazuje spíš evropská představa o ní. Například v představeních o Japonsku se opakovaně objevují gejši. Nebo samurajové, kteří dnes vůbec neexistují. Vždycky si říkám, přečtěte si prosím aspoň jednu knížku k tématu, když o něčem děláte inscenaci. Na druhou stranu to není jen věc Evropy. Například v Japonsku je hodně populární hip hop a rap. Někteří Japonci nosí dredy, což je něco jiného, než když je nosí Afroameričané. Ti to dělají kvůli zdraví vlasů, mají nějaký důvod. Není to jen cool nápodoba. Japonci často také nakupují ve velkém české obrázkové knihy pro děti, třeba ty Trnkovy. Neumějí sice vůbec česky, ale přijde jim to hezké. Ani se nepokoušejí příběhu porozumět pomocí Google Translatoru, není pro ně totiž důležitý. Mně to ale přijde problematické, není to přece jen o ilustracích, ale i o příběhu. Tím se snažím říct, že to je taky svým způsobem exotizace a orientalizace české kultury ze strany Japonska, protože si ji jen bere a konzumuje. Nejde do hloubky.

Když tedy na nějaká problematická zobrazení narazíte, jak je vnímáte, co ve vás vyvolávají?

Spíš, než aby mě to uráželo, se směju té zkresené představě. Američané by vás možná obvinili z krádeže kultury, ale pro Japonce to je jiné. Spousta z nás si idealizuje Evropu, takže spíš máme radost z toho, že stojíme Evropanům za pozornost. Ale tím neříkám, že každé zobrazení je v pořádku. Na některé jsem citlivá.

Na které například?

Například může být problematické, jak vypadají loutky. Třeba když mají úzké oči. Často mi vadí, že chybí znalost reality, že za inscenací nevidím žádnou rešerši. Když chcete hrát cizí pohádku, mějte důvod. Něco si o tom přečtete. Je to podle mě důležité. Na druhou stranu stereotypy ale nemusí být vždycky špatné, často odpovídají realitě, v nějaké zkratce zachycují národní charakter.

Tomáš Blatný

Srdce bije pro divadlo

GLOSA

Loutkářská Chrudim, ačkoliv se významně podílí na udržování české loutkářské tradice, není žádný skanzen a nebojí se vyplout do zcela nových vod. A tak se letos poprvé na Chrudimi odehrává (mimo další) i mezinárodní kolokvium (HE)ART BEATS!, které spoluoorganizuje NIPOS a které se pořádá za podpory Ministerstva kultury, Národního plánu obnovy a Evropské unie. Chrudimské kolokvium má dvě části a je prvním dílem třídílné série setkání o participaci v umění, vztahu profesionálního a amatérského divadla, tradici a historii formující současnost a mnohém dalším. Na Chrudimi se logicky stalo tématem loutkářství, druhý díl kolokvia se bude odehrávat na Jiráskově Hronově a téma se posune k amatérskému činohernímu divadlu. Poslední díl pak proběhne na festivalu Tanec, tanec v Jablonci nad Nisou a celou sérii pak zakončí v roce 2024 několikadenní mezinárodní konference v Praze. Úterní program odstartoval příspěvek Ludka Richtera, který stylem sobě vlastním prolétl české loutkářské dějiny od pravěku až po současnost – a jelikož příspěvky nemají mít více než patnáct minut, vzal to tryskáčem. Následoval poněkud depresivní příspěvek Milady Boráros a Szilárda Boráros o situaci loutkového divadla v Maďarsku, které se potýká s výraznými politickými tlaky omezujícími uměleckou svobodu. Třetí příspěvek přednesla umělecká ředitelka Mari-borského loutkového divadla Katarina Klančnik Kocutar, která se věnovala historii slovinského loutkářství a jeho stěžejním osobnostem historie i současnosti. Poslední příspěvek pak popsal aktuální situaci španělského loutkářství, o které promluvil Alexander Ramos Martinez. Jak se ukázalo, možnosti, které mají čeští (i amatérští) loutkáři, jsou v evropském kontextu nadstandardní – vezměme si už jen širokou nabídku seminářů, které se nabízí na Chrudimi. Mezinárodní konference je přesně to, co může Loutkářskou Chrudim posunout (ještě) na vyšší level. Navíc nejen na maďarském příspěvku se ukázalo, jak nesmírně důležité je pěstovat mezinárodní profesionální vztahy, jak přínosné jsou vlivy zvenčí a jak důležité je si čas od času zaplavat v jiném divadelním rybníčku. A tak připomínám, že kdo prošívl úterní setkání, má šanci svou chybu ve středu napravit. Ze sedmi zemí, které se měly na kolokviu prezentovat, na středeční setkání zbývají příspěvky o situaci v Holandsku od Charlotte de Lange a Stevena Luca Groenena (De Vliegende Koffer), Německu od Ruth Brockhausen (UNIMA Deutschland), Francii od Alaina Lecucqa (Papírové divadlo) a na Slovensku, za které promluví Katarína Aulitisová.

Adéla Vondráková

Óda na Tomáše Hájka z Poniklé

Starostové hrající divadlo
sláva vám!
starostovi Poniklé
tříkrát hurá!

Tomáši, na tebe pěju ódu
šla bych zítra hnedle znovu
z Poniklé požární sbor
může být všem vzor.

díky za představení
Nelkej, Čechie!

Jasanka Kajmanová

Jedno moře

ZUŠ Petra Ebena Žamberk

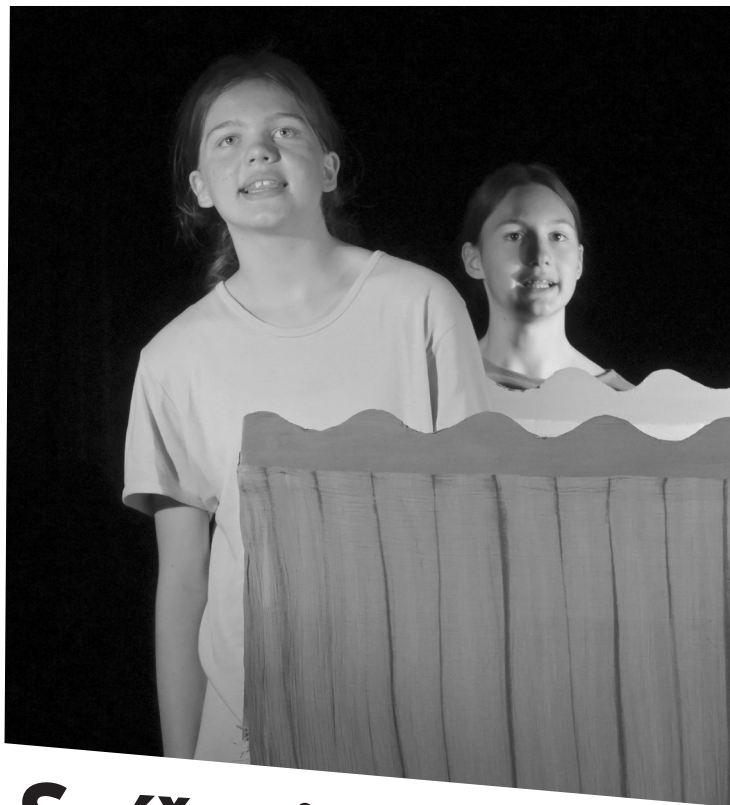
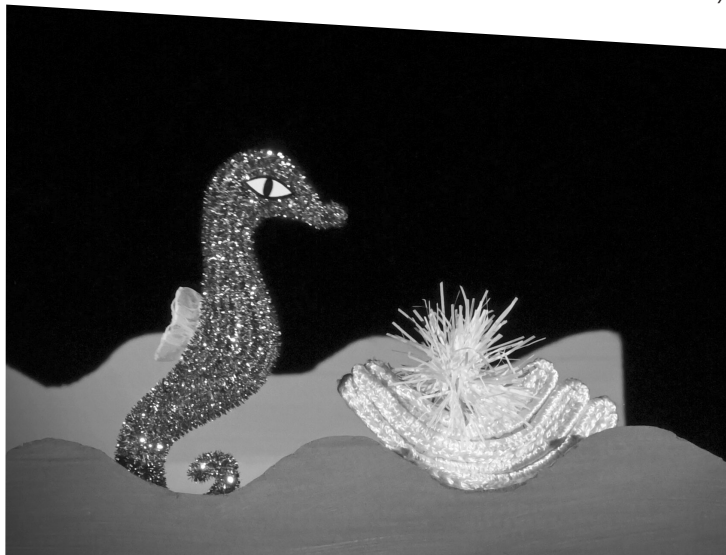
Na jedné vlně se souborem Na vlně

Představení *Jedno moře*, které zahájilo včerejší dvoják, mě svým sdělením dostalo do kolen. Společenské debaty posledních dvou let, které provází pojmy jako „generační konflikt“, „revoluce“, „boomeri vs. sněhové vločky“, „kulturní války“, „genderová ideologie“ atp., málokdy vedou ke konstruktivnímu citlivému dialogu, v němž si „obě strany“ naslouchají a pokouší se pochopit. Proto mě dojala pokora, něha a laskavost, se kterými soubor *Na vlně* představení o střetu dvou světů odehrál. Herečky vyprávěly a zpívaly čistě a jemně, doprovázely dění na jevišti pomocí houslí, klarinetu, příčné flétny a kytary. Hudba byla neodmyslitelnou součástí inscenace – posouvala příběh a spoluvytvářela poetickou atmosféru celku.

Mladý mořský koník je ve velkém a nebezpečném moři (čti světě) nešťastný, a tak se rozhodne vytvořit si moře vlastní – hodné a milé. Jeho výtvar se tak stává vysněným světem, myšlenkou na lepší společnost. Spolu s Hvězdici a Jehlicí se stávají rovněž rodiči této personifikované myšlenky (mimochodem jsou to tři rodiče a nikdo neřeší jakého jsou pohlaví, genderu ani jaká je jejich orientace). V moři se opakovaně zjevují žraloci, reprezentanti nebezpečí v dosavadním řádu. Ti záškodnický malé milé moře vylijí do toho svého, absorbují ho.

Oceňuji zejména alternativní konec, který namísto obvyklého pohádkového happyendu, v němž by byli žraloci potrestáni, končí smířlivě – Koník, Hvězdička a Jehlice přijímají věci tak, jak jsou. Zaznívá, že „mladí chtějí měnit svět. Budou pokusy další.“ Koníci-sněhové vločky nevedou v Jednom moři žádnou revoluci, nejsou v konfliktu se žraloky-boomery. Jen se prostě v současném světě necítí dobře, a tak se bez použití násilí pokouší vytvořit si jiný, bezpečnější, citlivější svět, který nezůstává v izolaci odtržené od reality, ale stává se jeho součástí. Moře se totiž nemůže jen tak vypustit a naplnit novou vodou. Postupným vyléváním menších citlivých moří se ale možná jednou v budoucnosti to nebezpečí a hrubost světa velkého alespoň dostatečně naředí.

Tomáš Blatný

Spíš mimo vlnu...

Soubor *Na vlně* ze ZUŠ Petra Ebena ze Žamberka, který tvoří tři herečky, divákům ukazuje, jak se tři kamarádi – Koník, Hvězdička a Jehlice – snaží vytvořit si v moři problémových a nebezpečných žraloků vlastní otevřenější a mírumilovnější svět či ideální mikroflóru. Oáza, kterou si pěstují, je v podstatě jejich miminko. Téma střetu dvou světů s názory, které nejsou kompatibilní, mi připadá skvělé. Stejně tak konečná pointa, v níž mikrosvět stejně pohltí ten momentálně větší, silnější a stabilnější, a herečky na závěr songem v nadsázce dodávají, že „snad už příští pokus vyjde“.

Tematicky, dramaturgicky a žánrově (skvěle se kombinuje jemný humor s vážným tématem) se mi inscenace velmi líbila. Rozhodně chci vypíchnout, že zvolené spodové loutky na tyčce, scénografické řešení, a především hudební výstupy mi k možnostem mladých hereček, které navíc poprvé vystupovaly, seděly. A často si právě na Chrudimi a podobných festivalech říkám, že odhad sil studentů a studentek je velkou příjemnou devizou pedagožek a pedagogů. Přesto vzpomínám na inscenaci z minulého roku *Jmenuji se Orel* také pod hlavičkou Olgy Strnadové a Karla Šefrny ze ZUŠ Petra Ebena ze Žamberka. Ta mi přišla celkově propracovanější, bavily mě v ní jednotlivé scénografické situační změny, které mnohem lépe posouvaly děj než hudební vstupy dívek v tomto představení. U *Jednoho moře* mě samotná realizace totiž příliš nezaujala.

Jak už jsem tento rok u některých inscenací psala, slova a také hudba často přebijí samotné jednání loutek. To se podle mě stalo i v zde. Místo četných hudebních vstupů dělících jednotlivé scény bych si přála více jednoduchých akcí s loutkami a sevřenější formu.

Jemnost v tématu i hereckém projevu sympatických hereček-muzikantek, bohužel nepřesáhla – neformálně řečeno – „zúzkovský“ vibe provedení inscenace a nevryla se do mě svou kvalitou všech složek, jako tomu bylo loni u *Jmenuji se Orel*.

Sarah Slavičková

Ronja, dcera loupežníka

LS Radost, Strakonice

O vztazích mezi rodiči a dětmi

Jak řekla porotkyně Michaela Homolová na večerní diskusi, Ronja, dcera loupežníka je titul většině divákům důvěrně známý a většina ho také považuje za kvalitní a mnohohrstevnatou předlohu. Pro mě je jeho divadelní uvádění vždy spojené s notnou dávkou nadšení a nervozity najednou. Je velmi obtížné v koukatelně dlouhém časovém horizontu obsáhnout celou knihu (což bych považovala za obecně platné pravidlo). Byla jsem zvědavá, kterou z možných linek si LS Radost Strakonice ve své interpretaci zvolí a čím naplní hodinu představení.

Už několikrát jsem zažila Ronju, která se odvíjí okolo dramatických situací, během nichž je hlavní hrdinka napadána strašidelnými tvory žijícími v lese. Například obraz, ve kterém se Ronjina bota zasekne ve sněhu a zabydlí se na ní skřítkci, domínuje jak ve filmové adaptaci, tak například v inscenaci Studia DAMÚZA. Radost se rozhodla vydat spíše cestou psychologickou a svou pozornost zaměřila na mezigenerační rozpory mezi rodiči a dětmi. A možná se nakonec úplně nejvýraznějším prvkem stal vzhled do nitra tvrdohlavého, ale v hloubi duše laskavého pána loupežnické tlupy Mattise. Na jednu stranu mi připadá skvělé, že se soubor vydal touto cestou, i proto, že se ve společnosti čím dál více řeší možné způsoby komunikace mezi dětmi a rodiči. Zároveň se tak připravil o většinu situací, ve kterých lze loutkohru snadno vytěžit. Nabízí se vrátit k ironickému bonmotu Michala Zahálky o tom, že loutkám sluší psychologické konverzační drama ze všeho nejvíce. Textu je v inscenaci přespříliš, loutkových akcí (byť slušně provedených) méně. Občas jsem si nemohla pomoci a kladla jsem si otázku, zda se nekoukám na činohru.

Nechci zabíhat do nešikovného rozdělení herců a loutek (na diskusi byla přetřásána snad dostatečně). Našly se i momenty, během kterých byl tento přístup funkční. Když se loutka Ronji úzkostně převaluje v noci na posteli, Mattis kopíruje její pohyby ve stejném rytmu na zemi. Vzniká tak silný obraz malé dívky trpící tvrdohlavostí dospělého otce. On přece zažívá zcela stejná muka, ale na rozdíl od Ronji je před ostatními schovává. Pro příště bych Radosti doporučila si více ujasnit koncepci a zasoustředit se na loutkohru a hudbu, protože v obou vynikají.

Ema Šlechtová

Ronja na hrad!

Knihy Astrid Lindgrenové mě v dětství nijak výrazně nepoznaly. Matně si vybavuji, že jsme na základní škole četli Pipi dlouhou punčochu, ale o existenci *Ronji, dcery loupežníka* jsem se dozvěděla až díky loutkovému divadlu, protože patří k často uváděným titulům.

Strakonický soubor Radost pojal příběh o otci vzdorující dívčiny velkolepě. Hodinová stopáž, mikrofony, porty, zvukové i světelné efekty, ze dřeva vyřezávání manekýni, masky, pro inscenaci ušité kostýmy... Počet herců dokonce převyšoval počet pojmenovaných postav. Soubor měl zjevně pro svou tvorbu velkorysé podmínky. Celková estetika inscenace mi sice není blízká a vážnost, se kterou se vše bere, je mi až trochu protivná, ale jinak k inscenaci nemám větších výhrad.

Vodění manekýnů s hlavovým kolíkem je solidní, z loutkoherckých výkonů mě bavil zejména Plešek, i když se nabízí otázka, proč je vlastně tento charakter loutkou, když ostatní dospělé postavy loutková alterega nemají. Zbylé dvě loutky představují hlavní dětské postavy (Ronju a Borku). Vysvětlením může být určitá zranitelnost, kterou mají starší lidé s dětmi společnou. Herci, ztvárňující rodiče obou dětí, tak působí více autonomně než děti a stařec odkázání na cizí pomoc. Herectví protagonistů bylo technicky zdatné, od zvládnutého pohybu přes dobrou jevištní přítomnost i mluvu. Na pomyslný pranýř musím vystavit představitele Borku, který mluvil i gestikuloval jako průvodce na zámku. Snad vlivem trémy vyslovoval všechny věty stejnou intonací se zvedajícím se hlasem na konci oznamovacích vět.

Inscenace je plná zdařilých režijních i scénografických nápadů, buduje v určitých situacích atmosféru natolik, že i přes úvodní slib, že se nikdo nebude bát, děti šplhají z první řady do klína svých rodičů. Celkově ale příběhu v inscenaci trocha napětí chybělo, veškeré dobrodružné situace se poměrně rychle přejely a souboj hlavních loupežníků byl v rozporu s jinak vážným tónem inscenace poněkud alibisticky pojat jako parodické mlácení ručičkami.

Velmi dobře si inscenaci dokážu představit na hradním nádvoří libovolné zříceniny v rámci letního kulturního programu. Dokonce inscenátory podezřívám, že už podobnou spolupráci s podobnou památkou v nějaké formě navázali. Pokud ne, určitě si myslím, že by tam mohli najít své publikum.

Veronika Švecová

Sněhurka a trpaslíci

PastaBasta, Brno

Kam se Sněhurkou?

Soubor Maminy z Jaroměře přijel na Chrudim se svojí verzí *Sněhurky a sedmi trpaslíků*. A když říkám svojí, tak myslím se standardní verzí bez jakýchkoliv obměn. Otázkou tedy je, proč takový příběh pořád opakovat, když nenabízí žádnou novou interpretaci nebo nějaký názor. Odpověď většinou zahrnuje argument, že inscenace je pro děti a školky. Já se ale ptám (stejně jako velká část mých kolegů), proč musíme dětem ukazovat stále to stejné a často problematické sdělení. Proč musí Sněhurku zachránit princ, který v příběhu absolutně nefiguruje a zjeví se jako *deus ex machina* skutečně jen proto, aby políbil cizí (spící!) dívku, protože mu přijde krásná? Proč se král po smrti královny nemůže starat o princeznu sám? Proč pasujeme ženy do rolí krásných empatických pečovatelek?

Rozumím, že tvůrci k příběhu nepřístupují optikou feministické kritiky, a není vůbec jejich záměr ženy pasovat do jakékoliv pozice. Prostě jen chtějí neškodně odvyprávět známou pohádku. Ale možná by stálo za to klasické příběhy alespoň do nějaké míry zreflektovat a zamyslet se nad tím, co malým dětem neustále sdělují.

Zároveň inscenačně je představení čisté, jednotné, dobře vybudované. Herci bohužel nepůsobí na jevišti příliš jistě a jejich mluvený projev sklouzává k nepříjemnému přehrávání. Výprava a kulisy působí jako dětské malůvky, ale bohužel jsou až příliš precizní a detailní. Přišlo by mi skvělé, kdyby kulisy skutečně namalovaly děti nebo se nějak jinak mohly zapojit do představení a interagovat (alespoň verbálně) s herci. Inscenace takhle bohužel zůstává u slušně provedené, ale vcelku nezajímavé verze *Sněhurky*.

Alexandra Ratajová

(Ne)být celý pryč

LD Maminy z Jaroměře patří již se svým cirká dvacetiletým působením ke stálým chrudimské přehlídce. Velká část diváků tak vztahovala svou zkušenost ze *Sněhurky a trpaslíků* k předchozí tvorbě souboru a oceňovala jeho značný posun. Nutno vytknout před závorku, že dřívější zkušenost se souborem nemám, a *Sněhurka a trpaslíci* představovali tudíž první počín Mamin, s nímž jsem měla tu čest.

Svou estetikou a poetikou mi tvar příliš nesedl. Loutky mi připadaly nějak moc odulé a toporné, v kombinaci s poněkud odbyté malovanou scénografií nevkusné, a herectví naléhalo místy až nepříjemně pitvořivě a kňouravě. Tento nevкус ani infantilnost hudebního doprovodu na zobcovou flétnu ale nepůsobily jako dostatečně záměrné. Taktéž humor mě moc nebavil, například opakované varování před doslovným vykládáním metafor v duchu „Král s královnou jsou celí pryč.“ – loutky zmizí za scénou – „To se jen tak říká.“

Oceňuji však, že tvar drží strukturu a rytmus (dobře to je patrné například v porovnání s *Kráskou a zvířetem*). Je znát, že adaptace je dobře napsaná, koherentní, soustředěná kolem postavy Macechy a drží její příběhovou linii až do samotného konce. V té Macechu v zámku nepoznají, nevpustí ji dovnitř a ona je tedy nucená bloudit zemí do konce svých dní jako zahořklá svařetělá stařena. Herecký projev Macechy v podání režisérky a autorky dramaturgie Jany Dvořáčkové byl přesvědčivě suverénní, místy pak působil až strašidelně autenticky. Pozitivně také kvituji nadšené nasazení souboru a tedy, ačkoli jejich představení nebylo zrovna mým šálkem kávy, přeji jim do budoucí práce mnoho zdarů.

Eliška Raiterová

Trable šerifa Míši

Pod Kloboukem, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou

Trable s šerifem Míšou

Na jevišti stojí dřevěná dvouúrovňová konstrukce, překrývají ji hadry ve třech odstínech zelené a na nich je nahoře zavěšený karton s nápisem „Míša“. Vedle konstrukce sedí na židli dívka v šerifském klobouku a pomocí kytary doprovází dění na jevišti. Příběh je o psím šerifovi Míšovi, který je v důchodu, je sám a sám být nechce. Vše začíná tím, že slepice Pipka snese vejce, které Míša odcizí.

Posud mi bylo vše jasné. V tom, co se začalo dít poté, už nejsem s to s jistotou rozkrýt kauzalitu. Proč Míša vejce Pipce odcizí? Proč to svádí na kocoura Packu? Za co ho trestá? Proč se stále mluví o tom, že spolu mají nevyřízené účty? Jaké to jsou? Je Pipka opravdu tak mimo, že nerozezná kuře od psa? Ví Tinka, že není pes? atp. Z víru dění se mi vynořují dílčí momenty, týkající se příznačně pouze šerifa Míši. Jeho výchova je necitlivá a hrubá. Je sobecký, protože ukradne cizí dítě, jen proto, aby nebyl sám. Vybavuju si znepokojivý výrok „přestaň mě furt očichávat, táto“ a také zničující refrén „Býti šerifem, mám těžkou úlohu“. Proč přesně má Míša těžkou úlohu, mi rovněž nebylo jasné, naopak mi připadalo, že těžkou úlohu při snaze o interpretaci máme spíš my, diváci.

Všiml jsem si, že na představení hodně dětí reagovalo a s příběhem šlo. Vzpomněl jsem si na seminář o dětské literatuře, který jsem absolvoval na bohemistice. Rozebírali jsme na něm, že děti často v příbězích kauzalitu nepotřebují. Rychle zapomenou na to, co se odehrávalo před chvílí, přijmou situaci tak, jak je, a baví se tím, co nového přichází. Děti na představení tak nejspíš netrápilo, že šerif Míša ukradl Pipce potomka. Naopak se adaptovaly na situaci a s chutí sledovaly, jak se navzájem loutky fyzicky napadají nebo si užívaly hudební výstupy. Zatímco jsem na konci zůstal zmatený z repliky, že „kuře vše zachránilo“, děti s nadšením tleskaly. Možná jsem zůstal v příliš racionální bublině a kvůli trablům s šerifem Míšou mi tak mezi prsty proklouzla letošní chrudimská pecka.

Tomáš Blatný

SPOKO-KO-KO...

Kuře-Tinka, Kuře-Tinka, Kuře-Tinka – se ozývalo za bouřlivých ovací v malém Pippichově sále během *Trablů šerifa Míši* od souboru Pod kloboukem ze ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou. Mladé publikum si před oknem naší redakce ještě dlouho po konci představení přeříkávalo vtípky z Míši a zaslechla jsem i větu, že „Míša byl fakt banger, jak to, že jste ho neviděli?“ Možná bych se nyní měla označit za „boomerku“, protože jsem se v inscenaci na moc vtípků nechytla a rozhodně jsem z ní tak nadšená neodcházela, ale domnívám se, že hlavní trabl spočívá jinde.

Už při prvních minutách, kdy jsme viděla esteticky trashově laděnou scénu, maňásky a kytaristku hrající sarkastický opakovací song o „těžké úloze šerifa“, jsem přistoupila na žánr zběsilé komedie plné ironie. Vzpomněla jsem si na inscenaci BUBU Klubu ze Vsetína *Kráva a dědeček*, ve které využívali manekýny a plošné loutky, ale především žánrově a esteticky mi přišla na podobné vlně. Co se ale podle mě výrazně odlišuje, je naprosté odhodlání jít do takto koncipovaného útvaru naplno – především v rovině záměrného trapného humoru a herectví. Často jsem totiž měla pocit, že dívky ze souboru se před publi-

kem ještě necítí tak komfortně a nerozehrávají tak dostatečně některé gagy. Také mohly být lépe vystavěny a vybudovány komické situace a vtípky. Je jasné, že u maňáskové rakvičkárny by byla asi hloupost požadovat jakoukoli důmyslnost a složitě vystavěný příběh, ale co se týče zmiňované výstavby, mám na mysli spíše smysl pro rytmus, timing, dikci, přesnější loutkoherectví i pohyb těla.

Obratnost, švih, cit pro detail a větší lehkost v projevu mi asi chyběly v inscenaci úplně nejvíce. Opakující se „refrén Kuře-Tinka“ mi na některých místech seděl perfektně, někdy byl úplně mimo a trochu jsem sklouzávala asi jako „boomerka“ pod židli. Stejně tak opakující se song. A i v reálném životě víme, jak je důležité vychytat ten správný okamžik, a to i v ten nejnevhodnější moment. Hlavní však je – zůstat suverénní!

Při psaní za mnou stojí kolega z redakce a radí mi, ať napíšu, že Míša je to nejlepší, co kdy viděl. Tak já nevím, mně to holky zkrátka fakt nějak neprodaly...

Sarah Slavičková

Kuse z diskuse

Jedno moře

Dominik Linka: Všichni jsme se shodli na tom, že děvčata jsou skvěle připravená a výborně hudebně, mluvně a divadelně vybavená. Jejich výkon na mě působil, že si za inscenací stojí.

Divačka: Viděla jsem dnešní představení v devět hodin, na které přišlo obrovské množství chrudimských rozjařených dětí. Chtěla bych vám vyseknout poklonu, protože holky s přesvědčením a bez rozhození ustály publikum, které jim dávalo zabrat.

Soubor: Ony musí držet tvar a je to tak přesné, že jim to dnes vlastně pomohlo.

Divačka: Nabízíte procházku meditací, kterou dnes všichni potřebujeme.

Luděk Richter: U amatérského divadla je vždy na prvním místě práce s lidmi. Tenhle zvláštní věk pubescence je velmi citlivý a nerad se prozrazuje se svými emocemi světa. Je krásné, že se tímto zabývají. A myslím, že je to možné proto, že je to celé dobře postavené. Využívají prostředky, které zvládají a vypadají v tom dobře.

Iveta Dřížhalová: Chtěla bych poděkovat za dramaturgii. Proč hrát texty, které známe, jak dnes zaznělo ve Zpravodaji? Myslela jsem si, že mě letos nic nepřekvapí, ale stalo se to.

Luděk Richter: Otázku proč hrát texty, které známe, považuji za idiotskou. Jde přece o vlastní interpretaci.

Jarka Holasová: Nemusíme si říkat, v jaké době žijeme, tohle je nabídka se do toho zpomaleného světa ponořit.

Divačka: Líbily se mi detaily. Holky měly stejnou barvu trička jako jejich postavy. Bavilo mě to sledovat.

Michaela Homolová: Přišel mi strašně fajn námět jako takový. Vnímala jsem to jako velmi individuální téma přestupu mezi dětstvím a dospělostí. Najít pro děti tohoto věku něco, co za ně mluví a zároveň nekopíruje pop kulturu, je velmi těžké.

Irena Marečková: Já jsem to představení viděla už ve Svitavách. Tehdy jsem si říkala, že je škoda, že se loutky jenom plošně ukazují a že je toho málo. Teď jsem se na to už koukala jinak. Ti žraloci jsou skvělí.

Johana Bártová: Nechci, aby to vyznělo negativně, ale občas jsem měla pocit, že mají holky dlouhé prastoje mezi tím, než vezmou a zase položí nástroje. Je vidět, že k nim mají vztah, zacházejí s nimi velmi opatrně, ale vznikají tak zbytečné pauzy. Možná by bylo fajn jim v tomhle trošku pomoci a vymyslet způsob, jak jim odkládání usnadnit.

Michaela Homolová: Něco jiného je zpomalení inscenace a technické čekání. Ty technické pauzy to občas blbě kouskují a je lepší občas pracovat ve větších celcích.

Trable šerifa Míši

Johana Bártová: Shodli jsme, že je z vás vidět, že vás to bavilo hrát a šly jste do toho naplno. Problém byl trochu ve zvoleném námětu a loutkách. Ob-sahovalo to hrozně moc textu. Maňásci textu nesvědčí, vyžadují akci a reakci.

Romana Hlubučková: Nechtěly jsme se pouštět do ničeho složitějšího. Chtěly jsme takovou oddechovku. A mě napadli maňásci. Učily jsme se na tom všechny všechno. I výrobu loutek. Navíc jsme si poprvé vyzkoušely hraní pro děti.

Irena Marečková: Kolikrát jste hrály pro školky?

Romana Hlubučková: Hodně jsme hrály po školkách a hodně se s tím představení proměňovalo.

Luděk Richter: Mně připadaly holky hrozně šikovné, s maňásky dobře umí. Pro mě je tam trochu problém v tom textu. On pan Třešnička napíše všechno geniální a pak napíše jednu takovou sračku. A tohle je zrovna spíš sračka. A ty děti tohle baví, protože je to akční. Možná jste zůstaly trochu ve zbytečné úctě vůči autorovi.

Členka souboru: My jsme si z toho hlavně vzaly ten příběh. Pejsek vezme vajíčko...

Luděk Richter: Ukradne!

Romana Hlubučková: Ludku, my jsme to tak nemoralizovaly.

Michaela Homolová: Mně přišlo, že ten Míša... On fakt neví, že se kuře vylíhne ze slepice? Vy jste si vybraly text, ale možná by bylo lepší vybrat si nějakou synopsi a na ní se práci s maňásky naučit, než se rovnou pustit do takového textu. Když to mám k něčemu přirovnat, třeba Tom a Jerry, ty situace jsou jednoduché, dají se variovat.

Romana Hlubučková: Já už to teď taky vím a Tom a Jerry je dobrý vzor. Já jsem s maňásky nikdy nedělala a pídila jsem se po něčem, s čím bychom se mohly popasovat. A pak jsme se drobnými krůčky trénovaly a zkoušely jsme gag, učily jsme se na kytaru... Holky teď odcházejí ze souboru, chtěly jsme si užít legraci a zkusit si spolu hru se slovy a spoustu písniček.

Michaela Homolová: Ale bolí to, ti maňásci, není to taková užívačka, vid'?

Romana Hlubučková: To není teda.

Filip Homola: Dvě z vás už pláčou. Jestli budeme pokračovat, tak budou plakat všichni.

Dominik Linka: Jestli začnete všichni, tak já taky.

Johana Bártová: Já se ještě chci zeptat - jestli je to tvoje první zkušenost s hudbou, jak se cítíš na té scéně? (na jednu členku souboru)

Členka souboru: Musím se hrozně soustředit na ty loutky a intenzivně na ně koukat. Ale jsem hrozně ráda, že jsem mohla poprvé hrát na kytaru takhle před lidmi.

Ronja, dcera loupežníka

Jacques Joseph: Půlka diskutérů odešla plakat a Jakub Jílek si šel pro pivo.

Michaela Homolová: Udělám první výkop, který se týká výběru titulu. Většina z nás knížku četla a nikdo nepochybuje, že je to fajn literatura. Je ale tak vrstevnatá a složitá, že je velmi těžké ji převést na jeviště. V podmínkách, ve kterých zkoušíte, je z principu lepší si vzít jedno-dušší námět a spíše ho rozvinout. Mohli jste to brát jako výzvu, ale pak je lepší vybrat si jednu konkrétní linku v předloze a po ní jít. Takhle se vám stávalo, že se některé věci musely rychle říct a nezahrát, abyste se dějově překodkali tam, kam jste se chtěli dostat. Proč jsou tři postavy v loutkách a zbytek ne? Na druhou stranu, ty scénické prostředky odpovídaly typu loutek a některé obrazy byly opravdu pěkné. Prostor pro živé herce pro mě ale zůstal nedorozřešený.

Irena Marečková: Když rozdělíte interpretaci mezi živé a neživé a je mezi nimi vztah, měli byste úplně stejně uvažovat o prostoru. Prostory pro živé a neživé by spolu také měly komunikovat. Další problém je, že z velké přírody, která je pro děti tak podstatná, ztvárníte jen strašně málo.

Divačka: Kvůli barevnosti kostýmů se mi začaly postavy dost míchat a výrazné zůstaly jenom postavy rodičů.

Jakub Jílek: Nechtěl jsem loutkovodce tolik vizuálně zdůrazňovat, protože jde o jejich první hraní s tímhle typem loutek.

Johana Bártová: Kombinovat loutku s živým člověkem je strašně těžké. Dost často se vám stávalo, že loutkovodičům ujížděla pozornost na živého herce. Konkrétně ve scéně, kdy dochází k výměně dětí, hodíte loutku Ronji, té se zakloní hlava a herci ji drží jak panenku, a najednou vzniká obraz smrti.

Luděk Richter: Pro mě je to ještě víc otázka toho, co je loutka a co je herec. Oba mají jiné výrazové prostředky. A pro mě se otevřela otázka, kdo je hlavní hrdina. (k Jakubovi) Vy jste pro mě tak dobrý a výrazný herec, že se postava Matisse a jeho téma stává hlavním hrdinou. Je potřeba udělat taková rozhodnutí, aby spolu loutky a herci neválčili. Chtěl bych ale říct, že jsem strašně rád, že jste se na tuto cestu vydali.

Soubor: Příští rok chceme dělat Bibli.

Jakub Jílek: Všichni se otáčíte na mě, ale od začátku to byla kolektivní práce. Spíš než jako režisér jsem si připadal jako moderátor celého dialogu. Pro mě byla linka rodičů a děti nejdůležitější.

Divačka: Chtěla bych říct něco k loutkám. Překvapilo mě, jak precizně byly udělané hlavy, ale zároveň se loutkám podlamovaly nohy, což není technologicky tak těžké. Je tam spousta začátků a drobných konců. Moje děti měly několikrát tendence tleskat, pro-

tože vnímaly všechny drobné obloučky a měly pocit, že je konec.

Jarka Holasová: Řešila jsem mikrofony a mikroport. U Větrnic to dává smysl, ale u maminky to nefungovalo a nemohla jsem se rozhodnout, zda tedy skutečně zpívá herečka.

Divačka: Bylo mi nepříjemné, jak Větrnice svítily divákům do očí.

Dominik Linka: Větrnice nemaj bejt příjemný.

Filip Homola: Řeknu něco k hudbě.

Za poslední čtyři dny to byla první hudba, která byla opravdu zkomponovaná. Potěšilo mě, že je to vymyšlené a dobře zahrané. Nechci vidět pokojíčky malých holek, chci vidět divadlo, které za něčím jde. Vy lidem něco nového za pár let nepochybně přinesete.

Johana Bártová: Hrozně často jsem měla pocit, že jsou loutky málo nasvícené. Stačilo by o trochu víc je zvýraznit a ony vám pomůžou.

Filip Homola: Vykašlat se na slova, použít ty krásné obrazy, co tam máte, a bude to krásná pětatřicítka a nikdo se nebude nudit.

Michaela Homolová: Bylo by fajn říct i ty dobré momenty. Výborné rozhodnutí vést dialogy do diváků!

Irena Marečková: Nepopisujete, neilustrujete, obrazy jdou tak, aby vytvářely prostor pro situaci.

Dominik Linka: Krásnej moment bylo využití bublinkové fólie jako praskání ohně. Prý je to starý loutkářský trik, ale já to ještě neviděl. Už tady padlo, že je Jakub skvělý herec, ale všechny vaše projevy byly osobité a zajímavé.

Sněhurka a trpaslíci

Dominik Linka: Já vám chci poděkovat. Viděl jsem inscenaci na přehlídce v Hradci, kde jsme vám říkali připomínky třeba k herectví, že máte čas a můžete si rozehrát situaci. Včera, když jsem inscenaci viděl, tak jsem měl hroznou radost, že jste je všechny zapracovali.

Divák: Já bych chtěl souboru poděkovat, že jsme na Chrudimi konečně viděli pohádku pro děti.

Peter Varga: Moc se mi líbili trpaslíci, jak přijeli na vozíku. Mám jenom jednu výtku – mluví vždycky trpaslík zkraje, který není vidět.

Vedoucí souboru: Ono vždycky záleží, na kterého zrovna sáhne.

Irena Marečková: Mě ti trpaslíci hrozně bavili, jak jsou spojení v jednom vozíku. Když jdou jíst ke stolu a nakloní se všichni. Kolečkem je všechny ztlumíte jako rádio. Kdyby se celou dobu s tou skupinou zacházelo takhle komplexně a nemuselo by se sahat rukou na jednotlivé trpaslíky a zakrývat je. Vznikaly z toho skvělé gagy.

Divačka: Já bych se chtěla zeptat, kdo je vaše cílovka? Pro koho hrajete? Pro děti?

Vedoucí souboru: My vždycky hráli pro děti. Dřív jenom v Jaroměři a teď už všude možně. Hrajeme i ve školkách. Ti trpaslíci taky vlastně vznikli kvůli dětem, kterým jsme slíbili, že příště přivezeme víc loutek. Ale chodí i rodiče. Když vidím, jak to rodiče s dětmi společně prožívají, tak to pro mě znamená nejvíc.

Johana Bártová: Já se chci zeptat, ten text jste psala vy? Jaká byla vaše konkrétní předloha?

Vedoucí souboru: Ano, psala jsem to já. Tak Sněhurka je známá a psala jsem ji prostě po paměti. Je tam i něco přímo z filmu. A ten konec jsem brala tak, že zlo si vždycky najde cestu, jak samo sebe zničit.

Luděk Richter: Už jsem to pochválil. Ale proč se to jmenuje Sněhurka a trpaslíci, když je to vlastně o zlé královně?

Vedoucí souboru: Já si myslím, že ta pohádka je hlavně o zlé královně.

Luděk Richter: V té původní pohádce je mnohem větší prostor věnován soužití s trpaslíky.

Irena Marečková: Já chci ještě říct, že vaše inscenování je v nejlepším slova smyslu moc milé. Jste bezprostřední a autentičtí. Taký se mi líbí, jak tam máte několik plánů – třeba plán vysvětlování, takový nenásilný zcizovák. Navíc tím vytváříte interakci a máte tam dvojpohled dětského vyprávění a dospělého nadhledu.

Luděk Richter: Mně se líbí hra s dvojnásobnými, s těmi příslovími. Byli jste uvolnění, hráli jste si se slovy, byla to taková pohodička.

Jarka Holasová: Ještě si vzpomínám, jak jste minulý rok říkali, že na některé herecké principy nemáte. Nebuďte na to své herectví skromní, máte na to.

Johana Bártová: Ještě si myslím, že vám k tomu hereckému uvolnění pomohly samostatné marionety. To bylo skvělé rozhodnutí.

Vedoucí souboru: Ony jsou nutnost. Já už toho tolik neuzvednu.

Členka souboru: Ale díky tomu jsme zjistili, že se s nimi krásně hraje a dávají nám hodně svobody.

Dominik Linka: To je taky vztahem, který k tomu máte. Nepracujete s nimi technicky. Když loutku položíte, je to vědomý akt. Všechno je čisté ve formě i v prostředcích. Pořád vím, že víte, co hrajete.

Vedoucí souboru: No někdy překvapujeme sami sebe.

Dominik Linka: Ještě drobnost. Datel všechny na začátku potěší, ale pak se tam ještě vrátí a předává zprávu. Takže nic není náhodné a nic tam není zbytečné.

Sepsaly Alexandra Ratajová a Ema Šlechtová.

Semináře

Všem lektorům jsme se letos rozhodli položit čtyři otázky, skrze které se můžete dozvědět něco o nich a především o seminářích, které letos vedou.

- 1/ Jaký máte pro letošní rok koncept pro váš seminář? Co vás k této koncepci dovedlo?
- 2/ Pro jakou cílovou kategorii je váš seminář určen a jakým způsobem jste ji v přípravách zohlednili?
- 3/ Jaký je podle vás ideální výstup vašeho semináře?
- 4/ Co byste nejraději na Chrudimi dělali, kdybyste byli děti?

DM – Seminář LAMy (Loutkové Animační Myšlení) – Josef Jelínek

- 1/ Mým osobním cílem je naučit své frekventanty „myslet loutkově“. Neučím je typologii loutek, ani jak vodit marionety či maňásky. Formou hry a jejich vlastní tvorby je učím zákonitostem loutkovosti a loutkovitosti. Ovšem moji absolventi by měli být schopni v relativně krátkém čase ovládnout jakýkoliv typ loutky, který dostanou do ruky. I když ho předtím nikdy v ruce nedrželi.
- 2/ Moji seminaristé jsou všichni mladí dospívající. Věková kategorie 14 až 17 let. A na takové lidi musí být člověk připraven už od podstaty. Znat přibližně jejich zájmy, záliby i témata, která řeší. A neumíte-li mluvit přímo „jejich jazykem“, musíte být schopni mu alespoň rozumět.
- 3/ Přesně ten, který budeme mít. Protože si ho vymýšlejí, vyrábějí i hrají moji seminaristé. A sami si ho i zvolili. Proto nás výstup bude přesně takový, jaký má být. Autentický.
- 4/ Byl na pouti řezbáře Matěje. A v potoce. Pak na zmrzlině, pak zase v potoce a pak zase na pouti. A tak pořád dokola. A moje maminka by se mě snažila dostat i na divadlo!

DL – Loutkoviště, to je hřiště – Tomáš Podrazil

- 1/ Je to hřiště, hraní si, poznávání různých loutkových technik. Je to taková všehochuť. Chtěl jsem, aby si děti hodně hrály, zjišťovaly, co je na loutkách baví, a objevovaly.
- 2/ Na semináři mám děti staré 10 – 13 let. Počítal jsem tedy s tím, že jsou hravé a možná i divadlem nepolíbené. Snažím se tedy seminář dělat pro úplné začátečníky.
- 3/ Zítra si všechny dny budeme opakovat a z toho, co je bavilo nejvíce, uděláme krátký výstup. Budou to tři různé kratičké etudy.
- 4/ Já bych si chtěl hrát.

DH – Za hodinu hrajem! – Tereza Černohorská

- 1/ a 3/ První den jsme dělali masky, druhý větvičky, třetí plošňáky z papíru a čeká nás, že z toho všeho poskládáme jednu miniaturní inscenaci, která bude strašně narychlo a já doufám, že to bude děti bavit.
- 2/ Dostala jsem děti 9 – 13 a vzhledem k tomu, že jich je hodně, jsem vyškrtla všechno, co by obnášelo práci s řezákem a vrtačkou.
- 4/ Kdybych byla na Chrudimi jako dítě, jedla bych palačinky, občas šla na divadlo, ale ne moc.

ZTRÁTY A NÁLEZY

2 x dětská kšiltovka
pídi sandálky
2 x dětská mikina
klíče od automobilu Citroën

K vyzvednutí v recepci DKP
8 – 18 hodin.

Divadelní pouť **ČTVRTEK 6. 7. 2023** ukázky práce seminaristů a dílny

- 9.00 **Za hodinu hrajem!**
- 10.30, 11.30 **Maňásek – režijně-animační seminář**
- 11.00 **Divadlo Fórum**
- 12.00 **Seminář LAMy (loutkově-animační myšlení)**
- 13.00 – 15.00 **STÍN-O-HRA**
- 14.00 – 16.00 **Hrátky s vílou Evelínou a medvědem Bernardem**
- 14.00 **Hands and Object Puppets**
- 14.15 **Mluvím, tedy jsem**
- 14.30 **Naše rodinné loutkové stříbro**
- 15.00 **Loutkoviště to je hřiště**
Loutkářská konzervatoř

Seminář DH / škola Bohemia, 1. patro, 3.B / ukázka práce seminaristů určená především jejich rodičům / cca 50 minut

Seminář M / Muzeum, 1. patro / ukázky práce seminaristů / cca 45 minut

Seminář F / Slavoj Divadla Karla Pippicha / ukázky práce seminaristů / cca 60 minut

Koniášův plácek / náhon u DKP / ukázky práce seminaristů / cca 30 minut

Klub Divadla Karla Pippicha (vchod před Malou scénou) / videoprezentace práce seminaristů

Seminář RA / park za DKP, Šapitů a ostatní volné prostory / instalace

Seminář R / Park za DKP, Šapitů a ostatní volné prostory / prezentace cca 15 minut

Seminář H / Park za DKP, Šapitů a ostatní volné prostory / prezentace cca 10 minut

Seminář RB / park za DKP, Šapitů a ostatní volné prostory / prezentace cca 30 minut

Seminář DL / park za DKP, Šapitů a ostatní volné prostory / prezentace cca 15 minut

Instalace / park za DKP

Změna programu vyhrazena.

V případě deště se vše koná pod střešou v prostorách DKP

Program

STŘEDA 5. 7. 2023

představení

10.00, 14.00 (A)

To jsou věci

Scéna MED / Céčko, Svitavy / 45 min. / od 12 let

10.00, 15.00

Sem už se nikdo nevejde

Šapitó za Divadlem Karla Pippicha / Čmukaři, Turnov / 40 min. / od 4 let

11.00, 14.00 (B)

Nelkej, Čechie!

Malá scéna Divadla Karla Pippicha / Bažantova loutkářská družina, Poniklá / 25 min. / od 10 let

11.00, 14.00 (C)

O rybáři a zlaté rybce

Spolkový dům / OPAL, Opava / 35 min. / od 3 let

13.00, 15.00, 17.00, 20.00

VAR

Jeviště Divadla Karla Pippicha / GAFA Kolektiv, DAMU, Praha / 30 min. / od 5 let

13.00 (X + hosté), 15.00 (sem. H, O)

Nikdy naráz netrápí tě mráz a oblak komárů

Vinárna Muzeum / Hana Voříšková, Choceň / 20 min. / od 14 let

15.00, 15.20, 15.40, 16.00, 16.20, 16.40, 17.00, 17.20, 17.40

SIEŤE

Maringotka u Divadla Karla Pippicha / Ymedioteatro, Španělsko / 10 min. / od 5 let

16.00, 18.00

Čert tě vem!

Scéna MED / Divadlo LokVar, Praha / 50 min. / od 5 let

16.00 (A, B, C)

Veřejná diskuse

R Klub / 120 min. / od 12 let

Tentokrát o inscenacích: To jsou věci, Nelkej, Čechie!, Nikdy naráz netrápí tě mráz a oblak komárů, O rybáři a zlaté rybce

18.00

(He)Art Beats

R Klub / kolokvium se zahraničními hosty / 120 min. / od 15 let

18.00, 20.00

Fabula Silvestris

Vinárna Muzeum / Musaši Entertainment Company, Praha / 45 min. / od 5 let

20.00

Antiguma

Malá scéna Divadla Karla Pippicha / Brastr's kolektiv, Praha / 60 min. / od 13 let

20.00

Školní výlet

Balustráda – Resselovo náměstí / Václav Bartoš, Hradec Králové / 20 min. / od 5 let

koncert v letním kině

19.00

Kamil Střihavka & Leaders

21.00

Loutkářský bál

Šapitó za Divadlem Karla Pippicha

koncert skupiny Krajina a poté možná dojde i na tanec

výtvarné a tvůrčí dílny

9.30 – 12.30
a 14.00 – 17.00

Karkulka červená z papíru

Slavoj Divadla Karla Pippicha / Jiřina Polanská

Loutky prstové, plošné a masky k známé pohádce. Výtvarně dramatická dílna pro děti i jejich rodiče.

10.00 – 15.00

Dílna kamenných tváří

za Divadlem Karla Pippicha / Kateřina Molčíková

Prostor pro tiché zastavení i veselé ťukání a šplouchání. Mám sbírku kamenů s obličejem i bez obličeje. Zkoumám je a povídám si s nimi. Jsou hraví a rozverní. Zlobí mě, rádi se koupou ve vodě, zahrabávají v písku a otiskují do hlíny. Bavi je lámat klacíky a brousit hrubé plochy. Často si stěžují, že jim lidé nerozumí a vyprávějí mi svoje dávné příběhy. Přijďte si nimi pohrát, vykoupat je nebo se s nimi zahrabat. Když bude chuť, můžeme je kreslit, psát o nich básně, tvořit krátké komiksy nebo je sbírat chodidlem, házet do vody, cvičit se v drápkování a vymýšlet, co všechno s nimi jde.

Vemte kámen do divadla

Dnes od 10:00 do 15:00 probíhá v parku za šapitó kamenná dílna našich blekotajících kolegů. Slouží ke zkoumání šutrů, k číhání na okamžik, kdy se zjeví skrytá tvář. Pokud chcete zjistit, zda dokáže horní na promluvit a zda má názor, stavte se za nimi, vyberte si nějaký kámen a vemte ho do divadla na nějaké představení. Než ho vrátíte, nezapomeňte se zeptat, co na to říká. Potěší nás, když si odpoledne s našimi kameny užijete a když se námi o ty jejich názory podělíte. My je pak rádi zveřejníme v posledním čísle.

Gratulujeme Pavlíně Šmídové k přijetí na KALD DAMU obor režie.

Nezapomínejte si Blekotaj každé ráno vytrhnout ze Zpravodaje a přepůlit. Jeho čtení pak získá mnohem větší grády.

Mimina už nenosí čáp. Někteří rodiče tvrdí dětem, že je našli v lentilkách.

Některým dětem se nelíbí, že se v představení Domů brněnské PastaBasty tolik rodí.

Když ještě po deseti letech, co chodíš na Loutkářskou Chrudim nevíš, kde je Vinárna.

(confused unga bunga)

Anonymní červenka

Toto číslo připravili: Matouš Bláhovec, Adam Češner, Alžběta a Justýna Koničkovy, Kateřina, Barbora a Anna Marie Molčíkovy, Matyáš Průša a Anonymní červenka

Pnutí a rýpnutí

Na závěr trochu jinak. Furt rýpat? To už je nuda. Na rozloučenou se patří pochválit a vyzdvihnout! Velké díky Loutkářno! Za Blekotaj, za semináře, představení... zase jsi byla skvělá! Co ti popřát k 73. narozeninám? Jsi sice babička, ale buď moderní! Poříd' si funkční loutkářskou APPKU. Budeš cool! Tak zase za rok!

Alžběta & Justýna

Asi čtyři Adamův úvodník
Něco mezi minirozkecatorem a vzkazovníkem od Běti a Justi

Co byste vzkázaly loutkářům?

Vedoucí uvaděček: Ráda bych jim vzkázala, že se na ně každý rok těšíme. Aby na Chrudim v dobrém vzpomínali. Že je mi jich líto, že je tu málo hospůdek a nemají si kam sednout.

Jak zatím vnímáte průběh loutkářny a co byste změnily?

Ostatní uvaděčky: Musíme všechny opravdu pochválit. Ve městě je klid. Jsou ukáznění, nikdo na nás nedržkuje a jsou moc milí. Letos jsme s nimi opravdu moc spokojené. Ale trochu nejenom nám, ale i návštěvníkům chybí klasické marionety. Prály bychom si, aby se k tomu trochu vrátilo. Nejenom k divadlu s marionetami, ale třeba i ukázkou či nějaký průvod. Je totiž opravdu škoda, že se toto umění marionet vytrácí.

Blekotaj

VŽDY ČERSTVÝ A SVĚŽÍ*

LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM – 72. ROČNÍK

5. 7. 2023

5

Absolutní dada (Patrasová)

Adame? Napíšeme úvodník?
Byti šerifem, mám těžkou úlohu.
Řepa, Vltava, Česká hymna.
Horko a sváteční šaty, vřava a zpocený tvář.
Filištín, Náhon.
Vím co se bude dít, býk už se v ohradě spíná
Drak, Po schodech. Meotar. Bouzkovci.
Ted mi hraje v hlavě Marie od Tomáše Kluse
Takže bratře, co tam máme dál...
Diskuze, seminář, aspik v aspiku.
Luděk Richter, ale šerif Míša je šerif Míša.
Včera vyhrála soutěž „Muž dne“ prodavačka v sekáči na náměstí.
Otázka?
Víš, že jsem dělal šest let balet? Fakt? Ne.

Dej tam, cesta je cesta.
Ne všechno, co řeknu, tam musí být.
Akordeon.
To bude hodně, hodně. Ano to bude hodně.
Tomáš Garrigue Masaryk, Double R.
Za nohy tahat dítě od divadla. Byti šerifem, mám těžkou úlohu.
Doma je doma.
A mě se nejvíc líbilo *Jako by se nechumelilo*.
Báro, víš jak se jmenuje klokan co nemůže skákat a tak jenom chodí?
Krokan.
Zvoneček.

Adam a Bára na schodech u myší díry

* PŘÍLOHA ZPRAVODAJE PRO MLADÉ DIVADELNÍ DELIKVENTY

Původní šaman odjel na dovolenou

Mnoho lidí průběžně odjíždí. Členové souboru ZUŠ Jaroměř se posunuli dál již před několika dny a moje ohlédnutí za jejich grónskou legendou přichází s několikadenním zpožděním krátce po té, co jsem shlédla jinou legendu ve Vinárně. Něco na těch starých mýtech musí být, protože mám pocit, že o ně letos tady doslova zakopávám. Jestlipak to nemají na svědomí Svitavy? Inuitské téma přišlo k Jaroměřickým skrze podzimní setkání divadelníků právě tam.

V kuloárech se proslýchá, že grónské legendy začala jako první číst Hanka Voříšková. Její mrazivou verzi severského příběhu o velkém hladu Nikdy naráz netrápí tě mráz a oblak komárů můžete ještě pořád shlédnout ve Vinárně. Já jsem ji viděla včera a byla jsem zasažená tím, jak se v ní křehká duše prodírala k nekompromisní podstatě starého textu formou i použitými prostředky. Hana neidealizovala. Neubírala. Šla na dřeň, ale na konec nás diváky vysvobodila svým křehkým lidským poselstvím.

Jaroměřská inscenace Svět je v rozpacích oproti tomu od začátku něžně vtahovala do snového světa dávných časů a vzdálených krajů a ve své interpretaci se zároveň neagitačně dotýkala současných ekologických problémů. Dařilo se jí to i díky pečlivé práci s meotarem, kterou si členové souboru během zkoušení inscenace zamilovali. Podařilo se jim přetavit drsný obsah původního příběhu do současného jazyka a za legendou si stojí. "Je super", říkají, "že se v těch starých příbězích mluvilo o něčem, co se nám děje teď. Legendy budou s námi pořád a vždycky nám budou vysvětlovat něco, čemu nerozumíme. A je dobře, že si je lidé pořád vyprávějí." A banda Jarky Holasové ho vyprávěla působivě také díky postavě mlčenlivého bubeníka, který neustále se obnovující cykličnost dění udržoval krouživými pohyby a hrou na buben. Byl klidný, i když roli šamana hrál jeho představitel ten den poprvé, protože

původní šaman odjel na dovolenou. Když jsme spolu mluvili, zamyslel se nad tím, co ho s jeho postavou spojuje. "Se šamany mám společnou schopnost, být prostě, jen tak, mimo, nepřemýšlet, zírat." V představení takhle jeho schopnost pomohla spoluvytvářet jiný svět.

Jaroměřští se teď těší na klid, že budou konečně někde pryč, nebude škola, budou s kámošema, hodně ve vodě, a budou si číst. A slibují, že příště udělají něco veselějšího.

Kateřina Molčíková

Japonská kolegyně Rin s redakcí v pondělí po Zbojnicích.

Chrudimský inspektor v akci

Dneska jsme šli s mámou ochutnat jídlo do Ha Noi Bistra. Dali jsme si kuřecí kousky v omáčce s nudlemi (číslo 27). Obsluha je prostě hrůza! Tři čtvrtě hodiny čekat než se nám začne někdo věnovat? To je prostě hrůza! Jídlo měli vcelku rychle a bylo poznat, že je čerstvé. Cena mi přijde trochu moc na velikost porce. Interiér bistra má krásný, za to jim dávám velké plus. Ale jedno menu na jeden stůl určitě nestačí. Za to dávám mínus. Myslím si, že tím, že je podnik blízko festivalu, vyhrává nad konkurencí. Díky lokalitě a interiéru jde o příjemné místo kde strávit oběd. Celkově ale dávám 4,5/10 bodů.

Chcete si zajít na pizzu, ale nesníte celou? Tak to vám musím doporučit malou pizzerii La Tina! Čtvrt pizzy za 45 Kč! Za takhle výbornou dobrotu, je to skvělá cena! Navíc uprostřed Chrudimi. Pizza je sice tenká a malá, ale za to výborná. Vypadá trochu jako mražená, ale chuťově... opak je pravdou! Okraje má chudé, ale co, za 45 Kč – paráda. Obsluha je příjemná – takže za to velké plus. Podle mojí úvahy bych dal 7/10 bodů.

Matyáš

Kvízy a soutěže

Ano v našem prvním rozkecátoru chyběla brož! Všechny vaše návrhy na alternativní titulky ke článku se nám líbily, ale jeden nám utkvěl. Medota Tamvoa! Krásně totiž vystihuje hravost Tomova Loutkoviště.

Dnešní soutěž začíná v dílně kamenných tváří. Těšíme se na vás a přejeme krásný den.

Michal Zahálka, divadelní kritik

Rakugo aneb Profese

Věděli jste, že si v Japonsku lidé neříkají vtipy tak jako my? Mají na to specialisty. Profesionální "vtipér" dlouho trénuje a pak za peníze vypráví krátké historky s veselým koncem.

Naskenuj QR kód a podívej se na videa – doporučuje Rin Fujita.

